

CSIKI LAPOK

Feltaláló kiadó: Ösv. VÁKAR LAJOSNR	Egész évre Félévre	Kiadói árszám: Félévre 6.— Negyedévre 3.— Félévnyi árszám 12 fillér. Külföldre egy évre 12 Pengő. Megjelenik minden vasárnap	Nyilvántartási közlemények díja soronként 1 Pengő Kéziratok nem adatként visszaszolgálnak. Hirdetési díjak a legelőbbban számíttatnak. Kiadóhivatal: Csikszerecs, Apafi Mihály-utca 15 sz.	Feltaláló szerkesztő: vitész Révész Győző
---	-----------------------	---	---	---

Tábortüznél a Balaton partján.

Tihany, június 18.

Ista: Dr. Ábrahám Ambrus egyetemi ny. r. tanár

A Tihanyifélsziget erdős, sziklás, dombos parti oldalán egy lapos, füves, virágos padmajocska szélén szoktuk hangos, zajos ma az erdő, mosgalmas az életr. Az erdő mellett, a padmajocska szélén ünnepet ül az örök magyar honvéd, az örök magyar szív s az örök magyar lélek. Valami különös fény, valami különös ragyogás látszik ma itt a pusztán, a ruhán, a bakancson s valami különös ünnepies hangulat tükröződik ma a lelkesedni, szeretni és harcolni tudó magyar honvéd arcán.

A padmajocska szélén magyar zászlót lenget az estefelé erősödő szellő. A zászlórúd mellett pompásan kikészített címer, a jutasi altisztképző iskola „Kinizsi” címere. A címer előtt a domboldal szélén kicsi lombkópola, tetején a kereszt. Ebben a kópolában ma reggel áldásért könyörgött az Egyház szolgája. Micsé volt ma reggel itt a magyar tenger partján az ősi remete barlangok alatt, a tölgyerdő szélén. Magyar ajkáról, magyar szivekből, magyar lelkekből ima szállt ma innen a Mindenható trónusa felé. Hó ima, kérés és könyörgés szállt ma itt a nagymindenség Teremtője elé, hogy a védőnk, atyánkat, országmentő és országgyarapító kormányzó urunkat vitész nagybányai Horthy Miklós Őfőméltóságát 75. születésnapja alkalmából halmozza el áldó kegyelmével, adjon Neki még sok-sok születésnapot, adjon erőt és egészséget, hogy vezethesse és védhesse Benne rendületlenül bizó magyar nemzetét, amelyért annyit küzdött, amelyért annyit dolgozott s a benne levő minden emberi és minden magyar értéket maradéktalanul a haza oltárára téve annyit bízott — és annyit szenvedett...

Halaadó ima szállt az ég felé ezen a gyönyörűsége és reményteljes napon azért, hogy a Mindenható Isten, aki elindította az életet s kimérte határát a múlt időnek, akkor, mikor heborult a magyar ég s látszólag elszáradt a reménység zöldelő ága Kenderesről üstököszt küldött a csillagok magyar égre, hogy világítsa, hogy utat mutasson és fényes sugarakkal sugarossa bele a hegybe, a rónába, a vízbe, gránit sziklába és minden reménye vesztett magyarnak dobogó szívébe, hogy korai körülöttünk a derűlátó öröm s együgyűen balga s remény, mert a magyarság tája él, a gyökér erős s a megcsonkított törzsön kihajt még a levél...

És kéri könyörgő ima hangja szállt ma az Égek Urához azért is, hogyha majd elhallgatnak a fegyverek s eljön az igazságos béke, legyen újra egy a magyarok földje, legyen egy az ősi föld. Legyen egy a magyar lélek és legyen egy a magyar szív imádatos szeretetében ennek a drága magyar földnek, melynél szebbre még nem esőt az Isten boldogított napsugara s amelynek isteni és emberi jón Ura volt és Ura lesz mindig a magyar...

A lapos padmajocska mögött, a tölgyerdő alján ünnepre készül a tábor. A faragatlan karókra szerelt deszka asztalon virág illatozik, a táborlabirintusban frissen kavicsosítottak a kedves kanyargós utak, a fűt mellett nyájas, napbaránított honvédek állnak s a látni és hallni vágyók serege lassan megtölti a teret. Az égen jönnek-mennek, szakadoznak a felhők, a tölgyek leveleit rászás a hűvös esti szél s lent a köves nádas part mögött a kövekkel kúszdólvőbe beasó a Balaton...

És ebben az ünnepies, tiszta, illatos keretben előlép Bodnár százados ur, a tábor parancsnoka, kezébe veszi a hosszú bot végére húzott asaratót, a száraz galyakból formásan felrakott hatalmas máglyához megy s ajkáról, keményen, katonásan hangzanak a szívébe marcoló szavak: Elcsélt hőseink tiszteletére meggyujtom a tábor tüstet. S a máglya égni kezd. Vakító fehér fénye bele világít a hűvös esti szürkületbe, melege szétárad a padmajocskán s mi, akiket megkap az esti titokzatosság a gondolatban a nagy orosz pusztákra szállunk, hol jeltelen sírokban halott magyarok alusszák örök álmukat, azért hogy mi idehaza éljünk. Gondolatban hős fiaink homlokára tesszük simogató kezünk s ajkunkról Ég felé száll a szívbéli fohász: Mindenható Isten adj Nekik nyugtot az idegen földben, ahol vérük hullott s elhaló sóhajuk fel Tehozad szállott...

És a máglya lobog. Ég felé kigyózó lángnyelvei magásra csapnak a sötét éjszakában, a kemény galyak szikráznak, pattognak a csendben s mi meghatva mélyen nézünk a tűzbe, honnan hitet, reményt és rendíthetetlen bizalmat lövelnek felénk a lángok. És most újra kitép a parancsnok, Bodnár százados ur ajkára újra hangzanak a szavak: hőseink tiszteletére szólaljon meg most a sene... És kattogni kezd a gépfegyver, a tölgyek koronái között megindul a golyószóró s a padmaj, a sziklás szakadékos szélén ugat a kőgránát. Hátunkon borzalom szele szalad végig s ebben a szívet szorongató komoly pillanatban elesett hőseink emlékének mi is fennállva néma ajkkal áldozunk...

De most változik a kép. Nóta, móka, magyar szív és magyar szellem önti szíjjel színes izét és melegét. A tábor költői, senesszerzői és szellemes bemozdói tették élvezetessé, keressé, teljessé, szinessé és feledhetetlenné az estet. Mert valóban szép volt, bájosan kedves és felémelő volt ez az ünnepi est. Szép volt, kerek volt, művészi volt, kegyeleles volt, izben, szívben és szímben magyar. Tanítás volt, példa volt és megmászhatóan örök nagy igazság, hogy a magyar ember legyen fent a léperőn, vagy álljon csak alant, mindig érték, erő és egészen bizonyos jövő...

A tihanyi tölgyek alján csendes már a tábor. A kicsi csinos sátrak alatt pihen már a honvéd, de mi, akik tanult és élvezői voltunk a nagyevű estnek még sokat és sokszor fogunk beszélgetni róla — mert élmény volt, mert érték volt s a nagy magyar ideálok megvalósításához irány, erő és biztatás volt...

Visszapillantás az első világháborút megelőző ötven évre.

I.

Am 1848-iki szabadságharagot követő tizenkilenc évtizeddel császári elnyoma ást az 1867. évben a kiegyezés és a magyar nemzet alkotmányának kiállítását követte. Nemcsak hogy arra, hogy a köviszonyokat a szilveszterre jellemessé vagy ismertessé. Akik ez érdekel, megtalálja Endes Miklós „Csikmege története” c. munkájában, melynek összeállításában én is tevékeny részt vettem.

Csik fő- és alispánjainak rövid ismertetése mégis időszóróló tett egy pár megjegyzést.

Az alkotmány helyreállítása és lidércnyomás megszüntése után nyomban fellángolt a teljes szabadság- és függetlenségi vágy. Ditről Puskas Ferenc a királybíró 1867-ben már az első csikszerecsi tisztújító székgyűlésen rósa követelte a régi székely kiváltságjok visszaállítását. A szervezkedés, a bíróságok, a megyei és a községi szervezetek életre keltése azonban annyira lekötötte az érdeklődést, hogy a vármegye kiváló vezetőinek máslányu tevékenységére nem jutott idő.

Csikmegye székelysége mindig erős függetlenségi érzelmű volt, ennek dacára, bár az 1905. évi a szabadelvű kormányzat volt uralkodó, az ellentétek kirobbanásá: okos vezetői mindig tapintatosan le tudták fojtani. Mikó Antal, Mikó Mihály, Mikó Bálint nagyonos, nagymultu családok leszármazói voltak, akik lódeik széles látókörét, tapintatát, bölcs mérésüket és politikai érzékét örökölték, Mikó Antal és Bálint ósa a zsigódi birtokadományt nyer: Mikó Ferenc volt, Csik-, Gyergyó- és Kászoonak 1613—1635-ig főkapitánya, aki a csikszerecs: Mikó-várat is építette. Híres külpolitikus volt. Bethlen Gábor, Erdély legnagyobb fejedelme mindig Mikót küldötte követnek Prágába és a török portához, ha nagyfontosságú kényes ügyekről volt szó.

A monarchia és a szabadelvű kormányzat.

Ha keressük az okát, hogy a szabadelvű kormányzat alatt a csiki székelység miért nem tudott felemelkedni, miért kellett kivándorolnia és elszegényednie, azt elsősorban az Ausztriával fennálló államcsövetségben kell megjelölnünk. A monarchiában Magyarország mindig csak másodrangú szerepet töltött be. A külföld alig vett tudomást róla. A Habsburg-dinasztia mindig igyekezett elnyomni és minden téren háttérbe szorítani. Szándékosan akadályozta, hogy Magyarország iparosodjék és kereskedelme nemzetközi arányokat vegyen. Ausztriának kellett Magyarországot buzája, terményei, vágómarhája, nyersanyaga, melyekért Ausztria és Csehország felett, maga foku ipara kész ipari termékeket adott. Hízen Magyarország már Kálmán és Szent László királyok alatt szállította Buccariba és Fiumébe a hizott ökröket és a busát. Ilyen körülmények között Magyarországnak, de legfőképpen a távo eső, terméketlen földön kinlódo székelységnek el kellett szegényednie.

Csik közgazdasági állapotát seaki igazabban és hübben nem jellemzi, mint Bartalis Ágoston alcsiki főszolgabíró, a székelykérés egyik legalaposabb ismerője „Segítsünk a székelyeknek, Csikmegeaságunk szejke” c. 1901-ben megjelent nagyrétkü tanulmányában. Csak röviden emlíjük meg: rámutat a szerző arra, hogy a székelység kiváltságjait eltörölték és a súlyos terhek és az adók egész sorát rakták rá. A regáléjogot megvonították, a váltáságot felszámolták és elprédálták, magas pótdadók, addig ismeretlen erdőrendezési, erdőőrzési, birtokrendezési költségek, bolyeg- és jöggill tékek, hagyatéki átruházási díjak léptek életbe, a bankok magas kamatokat szedtek, a perköltségek súlyja alatt elszórt a birtok, a földmivelés és az állattenyésztés nem fejlődött és nem jövedelmezett semmit, a háziipar visszacsúszott, a székely a jól jövedelmező kereskedést méltóságán alulnak tartotta, inkább átengedte az egyre gazdagodó örményeknek és az erdőket megszerző zsidóknak. Életbelépet az állami szegélyedáruság. A pálinkafőzést eltiltották, állami jövedékké tették. A székelynek ezekért is pénzt kellett fizetni. Az arányosítást későn és rosszul hajtották végre, mert a 2-3-4-5 holdas jogosultságot, amit egyes kisbirtokosok a közséből kaptak, kényszerű helyzetükben eladták és „ezzel elválták a legutolsó kóteléseket is, mely őket a községhez fűzték Mert ha erdőlési és legeltetési jog nincs, ugy a községben meg nem élhettek”.

A zsidók potomárért ügyesen összevásárolták ezeket a jogokat és amikor egy községben 200—1000 hold jog volt már a tulajdonukban, a kir. törvénysáknél a maguk részére kizsákkították és kitermeltek az erdőket. A székelyek pedig, megőrizve büszkeségüket, idegben mentek kivándorolni, vagy Romániába szolgálni, hogy ottu a faluban ne lássák teljes elszegényedésüket. Így jutottak Csiknak aranybányái, a hatalmas erdőségek zsidó kézre, ahelyett, hogy azokat maguk a székelyek termelték volna ki.

Minden hibát még sem írhatunk a szabadelvű kormányzatra és a Habsburg dinasztíára. Ha Csikban lett volna egy olyan szervező erő, mely a csiki magánjavakat, a közbirtokosságokat, az egyházközségeket és az erdőtulajdonos politikai községeket egy táborba, egy érdeklődősségbe tömörítette volna, kilehetett volna védeni a zsidóbeözölést, legalább is nagyobb részen. Teljes sikert nem lehetett volna elérni, mert a zsidóknak hosszu kezük volt és a szabadelvű kormány erőteljesen támogatta őket.

A székelységben magában is volt hiba. Bár sok kiváló és tehetséges vezetője volt és gyűléseket, tanácskozásokat bőségesen tartottak, szervezni és igazi népi politikát folytatni nem tudtak. Az elszegényedést, a vagyontalanságot, a nincstelen esékelyt dívat volt lenézni és emberszámba nem venni. Gyermekekomban az öregek: tőli is sokszor halottam ilyen becsmérlő kijelentéseket, melyek azeket ütötték a fejembem. E korban ugyan én legszívesebben apám béres legényével a mesző jártam dolgozni.

A kivándorlás okát is főként az előbbi rendkívül helytelen és eléggé el nem ítéhető felfogásban kell keresnünk. Maguk az ország nagyvezérei sem bánták, ha a „nincstelenség” kivándoroltak. A kilencvenes években az országban egy interpellálónak válaszába Tisza Kálmán miniszterelnök:

„Ha jó burgonyatermés van az országban, a kivándorlás csökken. Ha rossz a burgonyatermés, a kivándorlás emelkedik. Kérem jelentésem tudomásul vételét.”

A t. Ház a jelentést egyhangulag tudomásul vette. Ez az eset is jellemző az ország akkori eléggé el nem ítéhető felfogására. Engedték a legerősebb és legerősebb jó magyarok millióit kivándorolni, akik két kezük munkájával Amerikát nagyra, gazdaggá, a világ legelőbb államává tették. Közben az idegen faj özönlött be és itt meggazdagodott. Nem tudtak és nem akartak a legerősebb magyaroknak e gazdag országban földet, munkát, megélhetést adni. Nem tudtak semmi alkalmas intézkedést tenni a legnagyobb baj, a kivándorlás leküzdésére. A Székelyföld és Csik is elnéptelenedtek és elszegényedtek az állandó elvándorlás miatt. Most világosan látjuk, hogy a Székelyföldnek ma gazdaságilag és több millió népeségének kellene lennie, ha a Székelyföldnek lett volna ipara és kereskedelme mezőgazdasága pedig fejlettebb volna.

Felosztlásra kerülő gyár, üzem

gépi, vasanyagberendezését legmagasabbban vásárolom csak nagyban

BIRO ANDRAS
Balatonszentgyörgy

31

Csikszereda megyei város közgyűlése.

A város képviselőtestülete Szász Gerő polgármester elnökletével, 1943. június 23-án közgyűlést tartott, a következő tárgysorozattal: A városi erdő 5 ik ss. vágterületének eladására versenytárgyalást hirdetett. Eladásra került 7300 m² fa. Legmagasabb ajánlatot a Gyergyószentmiklósi Gősfűrész r. t. tette 305 ezer pengő értékben. A legkisebb ajánlat a Hossu Kálmáné volt 220 ezer pengő értékben. A képviselőtestület, hosszasan tárgyalta azokat a lehetőségeket, amelyek között az ajánlattevő cégek ilyen nagy árkülönbsézetekben számítottak. Végül is a közvagyonra való tekintettel nem határozhattak másként mint hogy a legtöbbet ígérő Gősfűrész r. t. 305 ezer pengő ajánlatát fogadták el. A törvényszékek szemben fekvő szülőotthon mellett utat nyit a város. A kérdés hosszabb ideje feleltesebb alatt állott. Most döntést történt. Az ut szűkességét 10 méterről 12 méterre felemelték és ennek megfelelően sürgősen neki keszdenek az ut megnyitására. Zsögödfürdőt a város 1000 pengőért bérbeadta Baier Béla csikszeredai lakosnak. A szálloda után 10 szűkületet ísét. Jövahagyták a Horthy Miklós ut osatorlására vonatkozó terveket. Zsögödfürdön 400 pengő bérösszegért helyet adtak a Hangya gyümölcsfeldolgosó telepének. A Magyar Fa r. t. rakodóhelyének céljára a barompia egy kis részét 300 pengőért bérbeadták. Az új városi szálloda vesztetésével a keresk. miniszter Veness Arthurt bista meg. A polgármester ismerteti, hogy számos felajánlásra nem akadt pályázó a városi szálloda kezelésére. Nagy üzem amelyre székelyföldi viszonylatban nem akad megfelelő tőkeerősségű vállalkozó. Így került a megbízatás Veness Arthur kezébe, amelyet a képviselőtestület jóváhagy. A kezelő a városnak havonkénti elszámolásban tíz százalékos bruttóhasznót ísét. A képviselőtestület nagy lelkesedéssel indítja el a tervet, hogy a Hősök emlékművét valamint Csaba királyfi szobrát sürgősen elkészíti. Erre a célra a kormányzat tekintélyes támogatást helyezett kilátásba. A város szoborbizottságot választott. Tagjai: Szász Gerő polgármester, Nagy Imre festőművész, vités Antal Áron c. főgimn. igazgató, Bakó Kálmán igazgató és vités Bakó Gábor államépítészeti főmérnök. Azonnal kiírják a tervpályázatot és a város Istensegítségével már 1944 évre leleplesi a két emlékművet. A bizottság tagjai valamint az egész képviselőtestületnek egyenlő a véleménye abban, hogy csak örökértékű művészi alkotással akarják városunkat díszíteni. A tanács elhatározza a város több utcájában kőkövarkádák építését, a József utca kavicsosítását és több belső ügy bejelentése után a polgármester a gyűlést befejezi.

Az „Éneklő Ifjuság Hangversenye”.

Azok a diadalmas hadjáratok, melyet a magyar seregek nagymesterei, Bartók és Kodály, tanítványokkal együtt, megindítottak, hogy az igazi magyar zenének visszahódítsák a magyar nép lelkét, helyi vonatkozásban jelentős állomása volt az Éneklő Ifjuság iskolaközi hangversenye.

Hogy jelentőségét jobban felmérhessük, emlékeztetünk kell az esztétikájának, hogy amit a könnyelv általában „magyar zenének” hív, az országos halgatók és felcifrásított csárdások, valójában a magyar nép mélyrehatóitól távolított, dalimában, szerkesztésében, stílusában idegen: cigány-zene. Mialatt ez a muzsika lassan kiszajdított magának a magyar zene címét, ugyanakkor a még idegenebb népszerű tánczene más oldalról segített elhomályosítani a magyar népretegek lelkében a magyar zene fogalmát és ahoz való ragaszkodását. Annaira, hogy ha e szűk esztétikán nem lép e két, immár világhírű zeneünk, az a félvállal, ami az igazi magyar zeneből még itt-ott fel-fedezhető volt, pár évvel alatt véglegesen elenyészett volna. Ezel pedig nemcsak a magyarok lett volna szegényebb — hiszen amennyire igaz, hogy nyelvében él, open annyira igaz az is, hogy művészetében él a zene — hanem az egész ember műveltség is, mely az újból fel-fedezhető és paratlanul gazdag gyűjtemény igazi magyar zenében sajátosságait azonos meg és a magas zenei igényeknek is megfelelő sok világhírű örökségeket nyert.

Az igazi magyar zene ezen élet-halálharcának első nyomait városunk aug egy évvelde látja. E sorok írója, mint aki személyesen végigélt a világháborús és az utáni években a gimnáziumi élet sűrű szétlétét, forgatta a Zsaskoványt, mint egyedüli zenei forrást, majd dalárdában végigékelte a mit szűk esztétikán nem lép e két, immár világhírű zeneünk, az a félvállal, ami az igazi magyar zeneből még itt-ott fel-fedezhető volt, pár évvel alatt véglegesen elenyészett volna. Ezel pedig nemcsak a magyarok lett volna szegényebb — hiszen amennyire igaz, hogy nyelvében él, open annyira igaz az is, hogy művészetében él a zene — hanem az egész ember műveltség is, mely az újból fel-fedezhető és paratlanul gazdag gyűjtemény igazi magyar zenében sajátosságait azonos meg és a magas zenei igényeknek is megfelelő sok világhírű örökségeket nyert.

Az Éneklő Ifjuság Hangversenye valóban elsőrendű teljesítmény volt. Maga az a tény, hogy ezeket a köznevelési mintegy 240 növendék mint egyetlen idek lelkésedést aszt a magyar zenéért, amelynek eidek — a nem-éneklő ifjuság — annak idején híret nem hallottak — oly teljesítmény, mely nagyobb nyereség, mint a kurok tökéletes összejáratottsága. Mert hogy minőségben a teljesítmény elsőrendű volt, a fiatal, sokszor még a változásnál tüdő torkok tökéletes aszínok és összehangokot hoztak ki, hogy a gyergyószentmiklósi Szent Erzsébet r. k. Tanítóképző Intézet zenekara varatlanul úde csengéssel, a oszkaomlyól r. k. Tanítóképző folyosó stílus-technikával, Gimnáziumunk és Polgári Leányiskolánk a megmozgott kitűnő felkészítéssel szerepeltek, ezt külön említeni aszt természet feleslegesnek, mert est egy is mindannyian már ott megcsodáltuk. Különbben is, az igazi szűkesség itt a lélek, (jól összejáratott karokat aszított is hallottunk) a viszhang, melyet a magyar zene a magyar nép jövendő vesztésében és nevelésében vert és amelynek általuk tovább folytatását joggal reméljük.

Alpar Mária tanárnő a gyergyószentmiklósi, Papp Géza tanár a csiksomlyói, Sarkadi Elek tanár a csikszentmihályi tantervek elém állott. Egyébként a teljesítményekben nem volt fokozat. Egyformán jó volt minden kar, egyformán tiszt, tisztán és gyönyörűdött minden ének. Fokozatot legfeljebb a közös karok jelentenek és a sorok írója nem volna „valaki a szűkesség sorából”, hanem a zenekarral kísért és az ősszen zenekerek által előadott közös karokat méltányolta volna legjobban. Kodály: Magyarokhoz, (a capelle) Bárdos: Istene és áldás c mű műve a 240 lelkes fiatalember és a 20 tagú (régies képezt bizony kissé aszerény) zenekar tolmácsolásában a fontos szerepét tette meg.

A karmestereket részünkről nem bírálat illet meg, még csak nem is elismerés. Megkapták és megkapták az érdemeik szerinti bőséget, illetékesektől. Tőlünk csak köszönet jár nekik. Mert az hoznak köszönet, az folytatják, az terjesztik, ifjuságunk és közönségünk lelkébe az ültetik bele örökre a már már elfelejtett igazi magyar zenét. Legyen neki köszönetünk kedves. Folytatásuk munkájukat eddigi lelkesedésükkel. Ifjuságunkat viszont irigyejük aszt a mélyen magyar zeneiségért, melyet tanulni és közvetíteni alkalmuk van. Ha minket annak idején egyáltalán komolyan tanítottak volna zenére, elsősorban zeneünk akartak volna nevelni. A mai fiatalokat elsősorban magyarokká nevelik a zene útján is, de úgy, hogy amit a hangverseny megmutatott, zenei műveltségük alapon tudatos a régiókon. Irigyejük őket és szebb jövőt várnak tőlük.

Az Erdélyi Párt célkitűzései és működése

Minél inkább tanulmányosunk az Erdélyi Párt programját és figyeljük képviselőinknek működését, annál inkább meg kell győződünk arról, hogy ezen pártnak történelmi hivatása van, amit az elmúlt idők is igazoltak, de a jövő még jobban fog bizonyítani.

Nincs Erdélynek egy oly megoldandó kérdése, ami programjába ne szerepelne, még pedig úgy, hogy ebben nem separatívus törekvés, hanem Magyarország testébe való szervezőbeilleszkedés domborodik ki.

Hogy az Erdélyi Párt hatalmas tömegében is vannak oly személyek, a kiknek egyénisége egyik másiknak esetleg nem tetszik, az csak természetesen különösen ha nem tárgyi igazságra, hanem személyeskedés alapjára állunk. Ma nem azokat az idők éljük, hogy a személyeskedők vitásói közé álljunk, legfeljebb, figyeljük és feljegyezzük az egység bontásra törekvők neveit, hogy annak idején bebizonyíthassuk, viselkedésüknek káros következményeit magyar szempontból.

Az állami polgári leányiskola évrőzárója.

A miniszeri rendelkezés szerint a polgári leányiskola is folyó hó 11-én zárta a tanévet, minden külső ünnepélyesség nélkül, de annál nagyobb bensőséggel, mely emlékeztetett a szülő és gyermek közvetlen, megbízott viszonyára.

A d. e. 10 órai Te Deum-ot szentmise után a tanári testület és az ifjuság a díszterembe vonult, hol Bakó Kálmán igazgató, aki az életet ismerő, kipróbált pedagógus bölcsességével és okos tapasztalattal vezeti az intézetet, beszámoló beszédében rajzolta az év nevesetesebb mozzanatait. A múlt nyáron az iskolát kívülről teljesen rendezték, a vasárnapi szentmisék tartására kapu-nát rendeztek be, az idén a bennlakás is megnyílt 45 növendékkel, úgy hogy az intézet, mint tiszta, gondos mintaszertlen vezetett családi otthon állott a székely leányifjuság rendelkezésére.

As 1942—43. tanévben 325 tanulót írtak be, elbírálta 301 et. Egy tárgyból elégtelen 20, kettőből 18, többből 12, összesen 50=16%; javíthat 38. Kitűnő 18, jeles 12, jó 88, elegendő 138; sikerrel végzett 251=84%.

Az adatokból megállapítható, hogy mind magaviselet, mind tanulmány tekintetben az iskola igen jó eredményt ért el. A tanári testületnek megértő, e nélkül időkben sok szempontot mérlegelő, az ifjuság szeretettel vezérelt magatartása alapján nevelők és tanulók között meleg családi viszony alakult ki, úgy, hogy a növendékek az szigorú fegyelmem mellett is szeretettel ragaszkodtak az iskolához. Általában elmondhatjuk, hogy leányiskolánk, mely már a múltban a város szívéhez nőtt s amely ma is oly fontos hivatást tölt be leánygyermekünk nevelésében — hála a tanári testület alapos, türelmes, önzetlen munkájának — minden tekintetben hivatása magaslatán áll.

A tanulók évről jutalmazására pénzt és könyveket ajándékoztak a következők: a Magánjavak 200, a város 200, a magyar 100, a Nemzeti Bank 30, dr. Abraham Józsefné 25 Pengő; Könyveket: a Vakar könyvkereskedés és a Székelyföldi Tanítók Szövetkezete. A kitűnő és jeles tanulók valamennyien pénz- vagy könyvjutalomban részesültek és az igazgató az adományozóknak az iskola nevében hála-közönetét fejezte ki. Megindító jelenet volt, mikor a tanárok és növendékek nevében bucsu: mondott, az intézet egyik legképzettebb és legkitűnőbb tanárának, Agoston Máriának, aki a jövő tanévben a gyergyóalföldi polgári iskola igazgatósát fogja átvenni. Majd megkapó bucsuavakat intézett azokhoz a tanulókhöz, akik a jelen tanévben befejezték tanulmányukat. Zárószóiban különösen kiemelte: a több tanultság nem jogaítja fel arra, hogy elszakadjanak a falu világtól, sőt azt a többletet, amit az iskolától kaptak, állítsák a falu művelődési életének szolgálatába s járjanak jó példával elől a távozók ott — ahoz hivatásuk rendel — a leggyorsabb munkák elvégzésében is. Ima, műveltség, munka — ez a három a virágzó nemzeti jövő biztos alapja. Forduljanak halmikor jó tanácsért az iskolához, ez mindig a szülő szeretetével várja vissza őket.

A tanév utolsó napján rendezett kézimunka- és rajzkiállítás kedves eseménye volt az intézetnek. A látogatók hosszú sora gyönyörködött a tanulók lélekes, remek munkáiban s maga Hankies közoktatásügyi államtitkár is, aki június hó 10 én megtekintette a kiállítást — a legnagyobb dicsőréttel szólott róla. A kiállítás szép alkere Király Mária, Szőke Ilona és Jakucs Róza tanárnők érdeme. (A.)

Tudnivalók a jövőrre.

A javító és az ősi magánviszág idejére, az iskola kezdetére, a bennlakásra vonatkozó és egyéb tudnivalókat az igazgatóság a lapok útján idejében közölni fogja.

— Köszönetnyilvánítás. Mindasokunk az ismerősöknek, jóbarátainknak, akik felejtethetetlen felelőségem illetve drága jó édesanyám halálával ért fájdalomunkban együttérrestek veünk, eseten mondunk köszönetet. Győző Gyula és vités Rónogh Győző.

A kivándorlás okát is főként az előbbi rendkívül helytelen és eléggé el nem ítélhető felfogásban kell keresnünk. Maguk az ország nagyveszére nem bánták, ha a „*ainstelenek*“ kivándoroltak. A kilencvenes években az országhasban egy interpellációnak válasza Tiszta Kálmán miniszterelnök:

„Ha jó burgonyatermés van az országban, a kivándorlás csökken. Ha rossz a burgonyatermés, a kivándorlás emelkedik. Kérem jelentésem tudomásul vételét.“

A t. Ház a jelentést egyhangulag tudomásul vette. Ez az eset is jellemző az ország akkori eléggé el nem ítélhető felfogására. Engedték a *legerősebb és legégszesesebb* jó magyarok millióit kivándorolni, akik két kezük munkájával Amerikát nagygyá, gazdaggá, a világ legelőbb államává tették. Közben az idegen faj özönlött be és itt meggazdagodott. Nem tudtak és nem akartak a legerősebb magyaroknak a gazdag országban földet, munkát, megélhetést adni. Nem tudtak semmi halhatós intézkedést tenni a legnagyobb baj, a kivándorlás leküzdésére. A Székelyföld és Csalik is elnéptelenedtek és elszegényedtek az állandó elvándorlás miatt. Most világosan látjuk, hogy a Székelyföldnek ma gazdagnak és több milliós népességűnek kellene lennie, ha a Székelyföldnek lett volna ipara és kereskedelme mezőgazdasága pedig fejlettebb volna.

Felosztlásra kerülő gyár, üzem
gépi, vasanyagberendezését legmagasabbban vásárolom csak nagyban

BIRO ANDRAS
Balatonszentgyörgy

Csikszereda megyei város közgyűlése.

A város képviselőtestülete Szász Gerő polgármester elnöklétével, 1943. június 23-án közgyűlést tartott, a következő tárgysorozattal: A városi erdő 5 ik sz. vágterületének eladására versenytárgyalást hirdetett. Eladásra került 7300 m² fa. Legmagasabb ajánlatot a Gyergyószentmiklósi Gősfűrész r. t. tette 305 ezer pengő értékben. A legkisebb ajánlat a Hossu Kálmáné volt 220 ezer pengő értékben. A képviselőtestület, hosszasan tárgyalta azokat a lehetőségeket, amelyek kötött az ajánlattevő cégek ilyen nagy árkülönbsétekben számítottak. Végül is a közgyűlésre való tekintettel nem határozhattak másként mint hogy a legtöbbet ígérő Gősfűrész r. t. 305 ezer pengős ajánlatát fogadták el. A törvénységgel szemben fekvő szőlőbirtokon mellett utat nyit a város. A kérdés hosszabb ideje felelbbesés alatt állott. Most döntés történt. Az út szélességét 10 méterről 12 méterre felemelték és ennek megfelelően sürgősen neki keszenek az út megnyitásához. Zsögödfürdőt a város 1000 pengőért bérbeadta Baier Béla csikszeredai lakosnak. A szálloda után 10 szállalokot fizet. Jováhagyták a Horthy Miklós uti esztornázására vonatkozó terveket. Zsögödfürdön 400 pengő bérösszegért helyet adtak a Hangya gyümölcsfeldolgozó telepének. A Magyar Fa r. t. rakodóhelyének céljára a barompiac egy kis részét 300 pengőért bérbeadták. Az új városi szálloda vezetésevel a keresk. miniszter Veness Arthurt bista meg. A polgármester ismerteti, hogy számos felzsolításra nem akadt pályász a városi szálloda kezelésére. Nagy üzem amelyre székelyföldi viszonylatban nem akadt megfelelő tőkőrősségű vállalkozó. Így került a megbízatás Veness Arthur kezébe, amelyet a képviselőtestület jóváhagy. A keselő a városnak havonkénti elszámolásban tíz szállalék bruttóhasznót fizet. A képviselőtestület nagy lelkesedéssel indítja el a tervet, hogy a Hősök emlékművét valamint Csaba királyfi szobrát sürgősen elkészíti. Erre a célra a kormányzat tekintélyes támogatást helyezett kilátásba. A város szoborbizottságot választott. Tagjai: Szász Gerő polgármester, Nagy Imre festőművész, Vitéz Antal Áron c. főgimn. igazgató, Bakó Kálmán igazgató és vitéz Bakó Gábor államépítészeti főmérnök. Azonnal kiírják a tervpályázatot és a város Istensegítségével már 1944 évre leleplesi a két emlékművet. A bizottság tagjai valamint az egész képviselőtestületnek egyenik a véleménye abban, hogy csak örökértékű művészai alkotással akarják városunkat díszíteni. A tanács elhatározza a város több utcájában kőkövokajárda építését, a József utca kavicsosítását és több belső ügy bejelentése után a polgármester a gyűlést befejezi.

Az „Éneklő Ifjuság Hangversenye“.

Annak a diadalmas hadjáratnak, melyet a magyar zene nagymesterei, Bartók és Kodály, tanítványakkal együtt, megindítottak, hogy az igazi magyar zenének visszahódítsák a magyar nép lelkét, helyi vonatkozásban jelentős állomás volt az Éneklő Ifjuság iskolaközi hangversenye.

Hogy jelentőségét jobban felmérhessük, emlékeztetünk kell az esetleg téjékesatlanokat, hogy amit a könnyelv általában „magyar zenének“ hív, az országos hallgatók és felcifrásztó családok, valójában a magyar nép mélyrétegeitől távolított, dailamában, aszerkesztésben, stílusában idegen: cigány-zene. Mialatt ez a muzsika lassan bízajátította magának a magyar zene címét, ugyanakkor a még idegenebb népszerű tánczene még oldalról segített elhomályosítani a magyar néprétegek lelkében a magyar zene fogalmát és ahon vaio ragasztódását. Annnyira, hogy ha e zenead elején fel nem lép e két, immár világhírű zenesztár, az a kevés, ami az igazi magyar népszenéből még itt-ott fel-fedezhető volt, pár évvel alatt véglegesen elenyészett volna. Ekel pedig nemcsak a magyarság lett volna megényezőbb — hiszen amennyire igaz, hogy nyelvésben él, open annyira igaz az is, hogy művészetben él a nemzet — hanem az egész emberi műveltség is, mely az újból fel-fedezett és paratlanul gazdag gyűjtőmű igazi magyar zenében sajátosága színeket örszi meg és a magas zenei igényeknek is megfelelő sok világhírű örökértékét nyert.

Az igazi magyar zene ezen élet-halálharcának első nyomait városunk aug egy éviseide látja. E sorok írója, mint aki személyesen végigépte a világháborús és esztendő években a gimnáziumi élet alvó szentlenséget, forgatta a Zsazsakovskyt, mint egyedül zenei forrást, majd dalárdabau végigénekelte a mit szászadvég német karének-átfordításait és azok mintájára készült má-magyar zenét — kötelesegeinek tartja itt leírni, hogy egyes kezdeményezők után, (szóló elismerés sajnosonnan tulajorsas elhívót: köszülünk, semhogy a magyar zene terjesztésében it: meylebb nyomotat hagyhattak volna) — főgimnáziumunk zenetansára, Sarkadi Elek ismerette meg ennekkarunkat, és későnségünk egyaránt a magyar zeneiség e két órforrásával. Idegenkedésnel fogadott kezdeményeseneinek azonban oiy nagy sikere volt, hogy egy csapásra állították át nemcsak ennekkarunk képeseséget, zenei látókörét és műsorát, hanem közönségünk íntézet és igényeit is. A Magyar Képek-re, a Székely keserves-re, János és a szafarok, Öregekre és hasonlókra gondoltok... Szükséges est megemlíteni, hogy érthető legyen az a nagy közönség-siker, amit az Éneklő Ifjuság hangversenye ért, hiszen előzessitől nélküli az igazi magyar zenének ezen pompás, úde hullama megertes nélkül elszivargott volna.

As Éneklő Ifjuság Hangversenye valóban előrendű teljesítmény volt. Maga az a tény, hogy négy ealál könéplak: a mintegy 240 növendéke mint egyetlen lélek lelkisedett azért a magyar zenéért, amelynek eidelek — a nem-éneklő ifjuság — annak idején híret nem hallották — oiy teljesítmény, mely nagyobb nyereség, mint a karok tökéletes össszegyakoroltsága. Mert hogy minőségben a teljesítmény előrendű volt, a fiatal, sokszor még a változásnál kiadó torok tökéletes színeket és össshangokat hoztak ki, hogy a gyergyószentmiklósi Szent Erzsébet r. k. Tanítóképző Intézet ennekara varatlanul úde csengésével, a csiksomlyói r. k. Tanítóképző folyenyas stílus-technikával, Gimnáziumunk és Polgári Leányiskolánk a megmozkott kiltűnő felkészültséggel szerepeltek, est külön említeni azért tartom feleslegesnek, mert est egy is miadannyan már ott megcsodáljuk. Különbben is, az igazi nyereség itt a lélek, (jó össszegyakorolt karokat azelőtt is hallottunk) a visszhang, melyet a magyar zene a magyar nép jövendő zeneiségben és nevelésben vert és amelynek általuk tovább folytatását joggal reméljük.

Alpár Mária tanárnő a gyergyószentmiklósi, Papp Géza tanár a csiksomlyói, Sarkadi Elek tanár a csikszeredai intézetek elően állott. Egyébként a teljesítményekben nem volt fosogat. Egyformán jó volt minden kar, egyformán tiszt, hízatlan és gyönyörkődte minden ekek. Fokozatot legfeljebb a közös karok jelenthettek és a sorok írója nem volna „valaki a közönség sorából“, hanem a zenekarral kísért és az összes zenekerek által előadott közös karokat méltányolta volna legjobban. Kodály: Magyarokhoz, (a capelle) Bárdos: Istene és aida c mű műve a 240 lelkes fiatalember és a 20 tagu (régimes képest bizony kissé aszerény) zenekar tolmácsolásában a fontosége határát ütötte meg.

A karmestereket részünkről nem bírálat illet meg, még csak nem is elismerés. Megtapták és megkapják ok est érdemeiket aszerinti bőségsben, illetékesektől. Tőlünk csak köszönet jár nekik. Mert ok hoznak közsnek, ok folytatják, ok terjesztik, ifjuságunk és közönségünk lelkébe ok állított bele örökre a már-már elfelejtett igazi magyar zenét. Látgyen neki köszönetünk kedves. Folytassák munkájukat eddigi lelkesedésükkel. Ifjuságunkat viszont irigyeljük azért a mélyen magyar zeneiségért, melyet tanulni és kövszítetni alkalmuk van. Ha minket annak idején egyáltalán komolyan tanítottak volna zenére, elősorban zeneessékk akartak volna nevelni. A mai fiataliságot elősorban magyarokká neveltek a zene útján is, de egy, hogy amit a hangverseny megmutatott, zenei műveltségük alaposan tulajton a régiakén. Irigyeljük őket és szebb jövőt várunk tőlük.

Az Erdélyi Párt célkitűzése és működése

Minél inkább tanulmányosunk az Erdélyi Párt programját és figyeljük képviselőinknek működését, annál inkább meg kell győződünk arról, hogy ezen pártnak történelmi hivatása van, amit az elmúlt idők is igazoltak, de a jövő még jobban fog bizonyítani.

Nincs Erdélynek egy oiy megoldandó kérdése, ami programjába ne szerepelne, még pedig egy, hogy ebben nem separatiszsa törekvés, hanem Magyarság testébe való szerves beilleszkedés domborodik ki.

Hogy az Erdélyi Párt hatalmas tömegében is vannak oiy személyek, a kiknek egyénisége egyik másiknak esetleg nem tetszik, az csak természetes különösen ha nem tárgyi igazsága, hanem személyeskedés alapján állunk. Ma nem azokat az idöket éljük, hogy a személyeskedők vitásói közö álljunk, legfeljebb, figyeljük és feljegyezzük az egység bontásra törekvők neveit, hogy annak idején bebizonyíthassuk, viselkedésüknek káros következményeit magyar szempontból.

Az állami polgári leányiskola évrőzárója.

A miniszteri rendelkezés aszerint a polgári leányiskola is folyó hó 11-én zárta a tanévet, minden külső ünnepélyesség nélkül, de annál nagyobb bensőséggel, mely emlékeztetett a szülő és gyermek közvetlen, megbílti viszonyára.

A d. e. 10 órai Te Deum-on szentmise után a tanári testület és az ifjuság a díszterembe vonult, hol Bakó Kálmán igazgató, aki az életet ismerő, kipróbált pedagógus bölcseségével és okos tapintatával vezetett az intézetet, beszámoló beszédében rajzolta az év nevesesebb mozzanatait. A mult nyáron az iskolát kívül-belül izlésesen rendbehozták, a vasárnapi szentmisek tartására kápolnát rendeztek be, az idén a bennlakás is megnyílt 45 növendékkel, egy hogy az intézet, mint tiszta, gondos mintaszervelet vezetett családi otthon állott a székely leányifjuság rendelkezésére.

As 1942-43. tanévben 325 tanuló irtak be, elbíráltak 301 et. Egy tárgyból elégtelen 20, kettőből 18, többből 12, összesen 50=16%; javítalt 38. Kiltűnő 18, teljes 12, jó 88, e:egészes 138; sikerel végzett 251=84%.

Az adatokból megállapítható, hogy mind magaviselet, mind tanulmány tekintetben az iskola igen jó eredményt ért el. A tanári testületnek megértő, e neh:z idökben sok szempontot mérlegelő, az ifjuság szerezte: től: vezérelt magatartása alapján nevelők és tanulók között meleg családias viszony alakult ki, egy, hogy a növendékek a szigorú fegyelem mellett is szeretettel ragaszkodtak az iskolához. Általában elmondhatjuk, hogy leányiskolánk, mely már a multban a város szivá:hoz nőtt s amely ma is oiy fontos hivatást tölt be leánygyermekünk nevelésében — hála a tanári testület alapos, türelmes, önzetlen munkájának — minden tekintetben hivatása magaslatán áll.

A tanulók évrőgi jutalmazására pénzt és könyveket ajándékoztak a következők: a Magánjvok 200, a város 200, a magyar 100, a Nemzeti Bank 30, dr. Abraham József 25 Pengő; Kö:nyveket: a Vakar könyvkereskedés és a Székelyföldi Tanítók Szövetkezete. A kiltűnő és jeles tanulók valamennyien pénz- vagy könyvjutalomban részesültek s az igazgató az adományozók az iskola nevében hála:köszönetet fejezte ki. Megindító jelenet volt, mikor a tanárok és növendékek nevében bucsú: mondott, az intézet egyik legképzettebb és legkiltűnőbb tanárának, Agoston Máriának, aki a jövő tanévben a gyergyóalföldi polgári iskola igazgatósát fogja átvenni. Majd megkapó bucsúszavakat intézett azokhoz a tanulókhöz, akik a jelen t:nevben befejezték tanulmányukat. Zárószavában különösen klemelte: a több tanultság nem joggátja fel arra, hogy elszakadjanak a falu világtól, sőt azt a többl:etet, amit az iskolától kaptak, állítsák a falu művelődési életének szolgálatába s járjanak jó példával elől a tavozók ott — ahová hivatásuk rendel — a legegyszerűbb munkák elvégzésében is. Ima, műveltség, munka — ez a három a virágzó nemzeti jövő biztos alapja. Forduljanak bármikor jó tanács:ért az iskolához, ez mindig a szülő szeretetével várja vissza őket.

A tanév utolsó napján rendezett késimunka- és rajzkililtás kedves eseménye volt az intézetnek. A látogatók hosszu sora gyönyörkődött a tanulók izléses, remek munkáiban s maga Hankias közoktatásügyi államtitkár is, aki június hó 10 én megtekintette a kililtást — a legnagyobb dicsérettel szóolt róla. A kililtás szép alkere Király Mária, Szőke Ilona és Jakucs Róza tanárnők érdeme. (A.)

Tudnivalók a jövőre.
A javító és az öszi magánvizsgák idejére, az iskola kezdetére, a bennlakásra vonatkozó és egyéb tudnivalókat az igazgatóság a lapok útján idejében közölni fogja.

— Köszönetnyilvanítás. Mindasoknak az ismerőseinknek, jóbarátainknak, akik felejtethetlen felelőségem illetve drága jó édesanyám halálával ért fájdalomtokban együttléretek velünk, eseten mondunk köszönetet. Győző Gyula és vitéz Révész Győző.

Évzáró a rk. főgimnáziumban.

Főgimnáziumunk folyó hó 11-én, pénteken d. u. 8 órakor tartotta évzáróját. A közönség elhangzott Te Deum után a tanári kar és az ifjuság a tornacsarnokba vonult. Bár az időn a miniatűr rendelkezés értelmében az ünnepélyesebb küldösek elmaradtak, mégis a szülők és az iskola barátai közül többen eljöttek, hogy résztvegyenek a tanévnek e fontos, befejező mozzanatában. A megjelentek sorában voltak: Dr. Kovács Károly főispán, Dr. Abraham Jánosné, Dr. Kolombán József felsőház tag, Sasás Gergely polgármester, Farkas Pál rendőrtanácsos, Dr. Pinner Árpád törvényességi tanácselnök, Demokos Sándor a Magánjavak igazgatója, Dr. Erdős Péter községi, Kovács Jenő ny. pénzügyi tanácsos, Dr. Balló János vármegyei tisztiorvos és még számosan a város köréből. Pataki József, az intézet fiatal, tevékeny igazgatója beszámoló beszédében visszapillantott a befejezett év fontosabb eseményeire. A beszámolóból meg lehetett állapítani, hogy a tanév hétköznapján komoly, nekifeszült munka folyt az iskolában és ha tényleg mértékkel mért az intézet az elbírálásban, — bár ez csak látszólagosan — ezzel is nevelni akart, az ifjuság javát szolgálva: rá akarta szorítani a tanulást a nehézségek idején fokozottabb kötelesség-telepítésre. A háborús légkör legutótt büngolata visszatartott az iskola életére is: és e hatás nem nevezhető jótékonyak. A lelkék háborús feszültsége nagy mértékben fokozta a nevelési ideggyógyulást, kiknek nem csak egy erőfeszítést kellett kifejteniük, hogy a lényeg ellenére biztosítani tudják a tanítás és nevelés zavartalan menetét.

Ami 1942-43. tanévben beiratkozott 497 fű és 9 bejáró leány, összesen 506; elbíráltak 489-et. Egy évről elégtelen 92, többi 36, összesen 128 = 26%; a maradt 361 = 74%. — A butái száma a tanév egyik tárgyából elégtelenek nagyobb száma emeli fel. Magasabb és tanulmányi eredmény általában jó. Majd az igazgató hála örömmel sorolta fel azokrak nevét, akik pénz vagy könyvadományokkal hozzájárultak az ifjuság évvégi jutalmazásához. Janus 13-i számunkban közzétett a Farkas Pál rendőrtanácsos, Dr. Balló János orvos és Demokos Sándor ívén adakozókat; ezeken kívül még a következők küldtek adományokat: Dr. Kovács Károly főispán a múlt tanévben 30 P., Tercádi dr. Sándor László Budapest székesfőváros ny. főkapitánya, az intézet régi diákja 300 pengő, Albert Ödön Székely I. 100 P., Bariba Balázs ny. pü. főtanácsos 40 P., dr. Sasavay József ügyvéd 50 P., Hargitaváralja jelképes székely község Szombathely 100 P., Csiki Magánjavak 400 P., Márton Aron püspök ur 100 P., dr. Csipak Lajos régens 100 P., Nemssó Bank 50 P., a sümei áll. gimn., testvérintézet 50 P., dr. Veress Dániel ügyvéd 30 P. Könyvetek küldtek: Székelyföldi tanítók Szövetkezete, dr. Kolombán József 8-8 drb., Vákr könyvk. és Péter Ferenc 6-6, E. kes Zoltán 5, Sasab Iona 3 drb. Mindegyik kitűző és jeles, vagy valamely tárgyban kiváló tanuló részéről pénz és könyvjutalom. Gróf Andrassy Mihály felsőházi tag, szigetvári birtokos 2000 pengő adományából 400-400 P-t kaptak az internatusi költségek fedezésére: Ambrus Zoltán és Sárosi Bálint VII., Veress Péter IV. és Kristó András II. o. tanulók. Az igazgató a tanári testület és az ifjuság nevében hála köszönetét fejezte ki mind a lelkes gyűjtőknek, mind az adományozóknak, akiknek nagylelkűsége lehetővé tette, hogy az intézet az időn oly bőkezűen adhatott arra érdemei fűlnek. A jutalmi összeg egy részét — melyre név az ajándékozók nem éltek külön kikötéssel, — pályázatok jutalmazására fordítják, hogy ezeken is az ifjuság önkéntes tevékenységére serkentsek. A tételek melyeket a nyári szünetben kell a pályázatok kidolgozások — a nép- és nemzetismeret szolgálatában állanak. Céljuk: alkalmas adal az ifjuság, hogy tanulmányos és megismerjék népi sajátosságainkat és értékeiket. Amint az egyes ember életében fontos az önismeret, ugy a faj és nemzet életében is. És a gyökerekbe hatoló, mely magyarság-ismeret egyik feltétele népünk művelődése hatékony szolgálatának. — A pályázatok a következők: 1. A karácsonyi, húsvéti és pünkösti ünnepkör szokásai nálunk. Pályadíj a felad. osztályokban: I. 100 P., II. 50 P., az alsóknál: I. 60, II. 30 P. 2. A születés, házasság és halállal kapcsolatos népi szokások. Pályadíj a felsőknél: I. 100 P., II. 50 P., az alsóknál I. 60, II. 30 P. 3. Gyűjtés össze pontosan falud határainak neveit kiejtés szerint Pályadíj csak felsőknél: I. 100 P., II. 50 P. — 4. Népi gyógy módok (babonák, szokások). Pályadíj felsőknél: I. 60, II. 40 P., alsóknál: I. 40, II. 20 P. — 5. A székely ház és konyhája. Pályadíj felsőknél: I. 60 P., II. 30 P., alsóknál: I. 30, II. 20 P.

Ami igazgató beszéd utánaiban halát mondott a Geneviselének, hogy a világában is aránylag nyugodtan elvágaszkodtak és befejezhetők az iskolai munkát. Hálóját fejezte ki katonáknak, kik a messze harcterekben önkéntes a nemzet élete fölött. Megköszönte a megjelenteknek az érdeklődést, mellyel hatékonyan álltak az iskola és társadalom annyira szükség, becsületes kapcsolat. A fűlnek a lelke köztük, hogy a vakációban is őrizték meg lelki tisztaságát, legyenek hűek az iskolán kívül is az iskola eszményeivel és törvényeivel, melyek a szünetben is kötelezők. Segítsenek a szülőknek minden munkájukban, a hívő szóra fűl, rugalmas, egészséges testtel és szellemmel térjenek vissza az Alma Mater falai közé. (a)

Tájékoztató a jövő tanévré.

A Rendtartás szerint a pótblások, javító- és magánvizsgák szeptember 1-8-ig vannak; a vizsgák

pontos napját később közlik, valamint azt is, ha a körülmények miatt a Rendtartástól eltérés lesz. A múlt évi tankönyvek — kevés kivétellel — a jövő évre is jók lesznek. A tanév kezdetét a az iskolával kapcsolatos minden tudnivalót az újságokban idejében a szülők és ifjuság tudomására hoz az igazgatóság.

„Transsylvania“ Bank Részvénytársaság

KOLOZSVÁR

Alapított 1872. évben.

FIÓKOK: Csikszerecs, Gyergyószentmiklós, Zilah.

LEÁNYINTÉZETE: Széllégyomlyó Takarékpénztár Rt.

BETÉTEKET legelőnyösebb kamatozásra elfogad.

VÁLTÓKÖLCÖNÖKET folyósít.

ÁTUTALÁSOKAT az ország bármely piacára eszközöl.

A baranyai falumunka.

A magyar közvélemény az utóbbi évtizedben igen sokat emlegette Baranyát. Az emlegetés oka kétfős: 1. Ott a fűlnek az egyik legveszedelmesebb magyar népbetegségnek, az egykésnek. 2. Ott teremtettek példát, hogy miként kell megszervezni a korszerű szociális és társadalmi munkát. Ahol legnagyobb a baj, ott van legközelebb a segítség: a baranyai nagy bajból példamutató kezdeményezések is születtek. A munka nyomán már sok jel mutatja, hogy gyógyul az ottani egykés és lelki süllyésbe fordult színmagyarország.

A Magyar Népmevelő Társaságának folyóirata, a „Magyar Lélek“ legújabb számában, miközben a csiki EMKE falumunkájáról is megemlékezik, részletesen ismerteti a baranyai újrarendelt falumunka munkát rendjét és eredményeit. Mivel a mi vármegyénkben rokonmunka folyik, fel kell figyelniük a jelenségre.

A célkitűzés az volt, hogy az egykés, alvár, kietlen lelki életet élő, szellemi süllyésbe rohanó magyar falvak lelki életét jobbra fordítsák: a falut lelkiileg felirassák. A páci egyetem szigorú férfi és női hallgatóiból 4-5 főből álló falujáró csoportok alakultak. A falujárók felkészültségét egyetemi tanárok ellenőrizték. A csoportok tagja tanárok, orvosok, községiak stb., voltak. A kisemelt község történelmi, gazdasági, művelődési, társadalmi, szociális helyzetét és lelkiállapotát már előre tanulmányozták. Ilyen előkészületek után szállt ki a csoport a faluba s ott végiglátogatta a családokat. Egy-egy családát legkevesebb 15 percig tartott. A látogatás alatt igyekeztek lelki kapcsolatot teremteni a családdal, vagy annak egyes tagjaival, akiknek keresztül megnyerték a testvéri magyar gondolkodásnak a többiek, a falut is. Egész nap látogatások után a személyesen meghívott családok részére esti előadást tartottak. A munka így lezárult: 4-5 napig. A csoport távozás után pár nap múlva újabb csoport látogatta meg a falut, mely szintén 4-5 napig volt ott hasonló munkarendben s az előző csoport munkáját kiegészítette. Az időhöz mérten azután valamennyi csoport felkereste a falut.

A falujárók szigorú fűgyelem alatt mintaképei voltak a magyar testvéri szellemnek s magatartásukkal szinte a krisztusi parancsokat magasztalva emelkedtek. Nem fogadtak el egyetlen meghívást sem, mindenfajta vendégszolgálatot, ajándékozást, kerültek. Semmi olyan kijelentést és megkülönböztetést nem tettek, ami magyart a magyartól vallási, társadalmi, vagy politikai okokból elválaszthatna. Semmit nem lgrgöztek. Minden akadály, (rossz idő, ellenesemvel fogadtatás, stb.) ellenére rendszerint folytatták a munkát. A munka erkölcsi tisztaságára kétsésem ügyeltek s ezért személy szerint mindenki felelősséggel tartozott. Munkájuk jelentőségéről és sikeréről soha nem nyilatkoztak. 19 községben tartottak 129 falunapot, 543 komoly és 865 szórakoztató tárgy előadást. Meglátogattak 2185 családot s előadásuk összes hallgató-sága 27.500 fű volt.

Ezekből a számokból egy hallatlan jelentőségű kulturmunka körvonalai és eredményei bontakoznak ki. A lelkiileg átalakult magyar ifjuság lelkiileg átalakította a magyar falut, azt a magyar falut, ahol a nagy nemzethalál bomlasztó csirái teremték. Evadulit embereket szelldítettek vissza az emberséghez, hasznontalan családokat fordítottak hasznára a termő magyar községnek. Hihetetlen dokumentumokat szelldítattak munkájuk nyomán a tartózkodó és nehezen melegező magyar nép. Azt mondták: még a földet is megfordították, ha meggyeser viszajönnek az kívánják. A községvezetés vezetői jelentéseikben mondták köszönetet a légkör és munkalehetőség megjavítása miatt s őrög papok úrva — köszönetet bucsustak a fel nem mérhető segítség láttán.

Nálunk is folyik falumunka, ha nem is olyan régen, de ugyanolyan jóindulattal és komással. Önkéntesen jűne a gondolat: est calcáljuk Csikban is. A baj csak az, hogy nekünk nincs egyetemünk s nincs nekünk szigorú főiskolánk, akik hatékony tudnának falun látogatni. Mi hivatalokban erősen elfoglalt emberek vagyunk s csak az egyetlen heti pihenőnapunkból tessék, hogy ilyen ügyben falura jussunk. Ha megjön az ősz, menni fogunk újra, a munkát folytatjuk s hogy tökéletesen is tudjuk be kell számolnunk néha a hasonló vállalkozásokról és azok eredményeiről.

Pályi Rébert.

Vitézek esküje.

Csikvármegye vitézi székének ünnepe volt. Két tiszti vitézzel egyidejűleg 40 várományos tett esküt. Az eskütételre megjelent a történelmes Csikszomlyón időse vitéz Adorján Ágoston ny. altábornagy is.

Ami ünnepséget a Hímszekegy elmondása után vitéz Vida Gyula ny. vesérrnagy, ideiglenes székkapitány nyitotta meg. A hódolat, a szeretet és a ragaszkodás hangján emlékezett meg a székkapitány Kormányzó urak 75-ik születésnapjáról.

— A csiki székely vitézek a velük együtt az egész székely nép közzel a legelő magyar embernek, hogy az eltemetett, földig igazított nemzetet megmentette, — mondotta. — Köszönünk az új, diadalmas hadsereget. Köszönök azt a sok hámat, amit szegény magyar családok feje fölé bucsított, a földet, amit miniatűrnek juttatott. Ezek az emberek érik, hogy esta sokszor megmentett földet védeni s ha a helyset úgy kívánja, érte meg kell halni. Sohasem tudja eléggé megköszönni a nemzet, hogy bilincsel letűpték és a történelmi föld egyrészt visszaszerente a Kormányzó ur.

Ami egyidejűlt vitézek felállva hallgatták székkapitányuk szavait a percekén keresztül éljenetek Magyarországnak Hadurát.

A továbbiak során a székkapitány bejelentette, hogy Albert Vilmos t. hadnagy, gimnáziumi c. igazgató és Tusnády (Vischer) János t. főhadnagy, dohányáros és negyven várományos vitézi eskütételt elrendelte az Országos Vitézi Rend. Figyelemmel az eskütétel előtt állókat, hogy az eskü nagy és szent dolog.

Eskütétel után a vitézi jelvényeket tűnt fel a székkapitány. Ami új vitézek és várományosok egyenként léptek a vesérrnagy elé. A várományosok közül sokan honvéd formaruhát viseltek. Tulajdonosok közül már tiszten. Ketten: vitéz Adorján András t. zászlós és Balázs Lajos t. tisztes hónapokat töltötték a Don partján kemény harcokban. Utóbbi az ellenség előtt tanultott bátor magatartásáért a kiscsiki vitézségi érdmet is megsezerente.

Vitéz Adorján Ágoston ny. altábornagy, csikvárménaság szelldítte üdvözölte ezután a vitézeket.

— Székely csapataink harcosságukkal minden alkalommal dicsőséget sezerente — mondotta. — Ősi hagyományra népünknek a harc, a vitézség, hisz Árpád elővédjei, előhadai is székelyek voltak. Astán évszázadokon keresztül őrizték a magyar földet, harcoltak, verakedtek. Hunyadi János, Mátyás király, Bem apó idején aranybotúkkal írták be nevüket a magyar történelembe. Legyetek tehát méltó fiaik ennek a népnek.

Vitéz Antal Aron c. gimn. igazgató a régi vitézek nevében mondott üdvözöl szavakat.

Ami jónnan esküt tett vitézek nevében vitéz Tusnády János mondott beszédet, míg az esküt tett várományosok nevében vitéz Adorján András beszélt.

A felelős ünnepély a Hímszekegy hangjaival ért véget.

Gyermekek

önként kéri a hasznát, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűző és fűljalom néköl hat Darmolt adjon Ön is gyermekeinek **DARMOI**

Erős csontozatu állatok nevelése.

Terep viszonyaink, sord időjárás, nagy munka teljesítmény kívánása, a belterjesebb állattenyésztés felé való törekvés, a legelőtér szűkebb keretek közé vonása, mind oly jelenségek, a melyek arra figyelmeztetnek, hogy állataink csont képzésére fokozottabb súlyt helyezzünk, különben az addig jól gyarabban fogunk találkozni a gyenge csontok hátrányával így az angol kornak nevezett súlyos betegséggel is.

A csont legfontosabb két anyaga a méss, és foszfor; takarmányosunk olyan legyen, hogy ezek ne hiányozzanak.

Először méss van a jó réti szénában, lucerna, és lóherében, baldacimben, aszavankorapben.

Kövés méss van a szalma és polyva fűlökben, a szénában, burgonyában, répában s általában az abrak takarmányokban is. Azonban foszforban gazdagok az összes abrak takarmányok, ezért a gyakorlatban foszfor hiánnyal ritkábban találkozunk.

A mésshiány sokkal gyakoribb, különösen ha kevés a szűd takarmány, legelő és e miatt több abrak takarmány etetésre vagyunk kényserlve.

Télen gyakori a malacoknál és szűdőknel a angol kor, mert főleg abrak fűlökkel élnek. Ellensúlyosul jó szolgálatot tesz a lehullott lóheré, lucerna levélet etetésére is.

A mésshiány pótlására általában a szénasavas takarmány messet használják, a mi nem egyéb mint megőrölt méssét tisztított alakban. Régen Ausztriából hozták be, utabban hazánkban Dorog vidékén is találunk. Ugy gondolem Szentmihály, Szentdomokos vidékén nálunk is találhatók lenne. Megérdemelné egy ily irányú vizsgálat megajtése.

Mennyit adjunk naponta? Vemhes, és szoptatós kocának, malac, szűdőknek minden megtehető 1 kgr. abrakján 2-2½ deka takarmány méss kell, egyenkéntesen jól elkeverve az abrak közé. Borjúknál, csikoknál minden 1 kgr. abrakhoz 1-1½ deka szükséges, mert csak jó réti szénát, herét is szoktak kapni. Kifejlődött állatoknak, vagy ha szűd takarmányt bővebben etethetünk a szénasavas méss adagolása elmarad-

hat. Híró sertésnekél a hízalás első felében egy kgr. abrakhoz 1—1½ deka adható, később nem szükséges.

Sem többet sem kevesebbet az itt jelzett mennyiségeknel ne adjunk.

A fosszfor pótlására a fosszfor savas mérs, vagy csont liszt alkalmas; miután azonban az abrakfélékben elegendő fosszfor, ajánlatosabb a csontliszt etetésre helyett több abrakot adni.

Kívánatos, hogy a takarmány mérs etetése, oly mérvű elterjedést nyerjen nálunk is mint a konyha só.

Székely Mihály.

**Csiki diák.
Vakációi levél.**

A szellemi honvédelem.
(Pályázatok.)

Kedves Fiúk!

Egy éven át magateknek tanultatok. Most olyan munkát kívánunk tőletek, ami elsősorban nem saját érdeketeket, hanem a nemzetet, a népet szolgálja. A nemzetért végzett munka persze visszahat az egyénre.

A pályázattal, amit igazgatótok meghirdetett a sárdértekezleten nemzeti és egyéni értékű munkát végeztek. Ez a munka a pályázat lényegénél fogva a népiesség jegyében történik. Az utóbbi időben sokat beszélték a népről, de keveset tettek érte. Miután meg most mit tesz a csiki diák népeért. Nem dilettáns, hanem komoly tudományos munkát akarunk végezni népzűnkért! Ezzel a tudással megégyeser meghirdetjük pályázatunkat és jelen levélben részletezzük is azt megadva a pontos utasításokat munkátokhoz.

1. A karácsonyi, husvét, pünkösd, ünnepkör szokásai nálunk. Ez a pályázat nem olyan nagyob gondos, mert hiszen az előveszted a szertartásádkönyvedet, amit negyedikben tanultál pontosan összeállítanod magad is a pályázatot gerincet. Vesszed az egyházi ünnepet (Úr ünnep, Boldogságos Szűz Mária ünnepi és más szentek ünnepi) és mindegyikkel kapcsolatban megkérdezed a népet: milyen szokásot ismer az ünnepkel kapcsolatban? (Szentelvények, gyógyítások.) Azt a néprajzi anyagotánkjunkban ilyen irányú munkát végeztél, annak nem lesz nehézség ezt a pályázatot kidolgozni.

Pályadíj: felsősöknek 1. díj 100 P., 2. díj 50 P.; alsósoknak: 1. díj 60, 2. díj 30 P.

2. A születés, házasság- és halállal kapcsolatos népi szokások. (radna, keresztnevek, komaság, legénység, párválasztás, lakodalmi szokások, betegség, halál, temetés — fiatalok, öregok, legényok, lányok temetése — búcsuzatás, tór, a temető stb. stb. részletes leírása a pályázati feladat megnevezett eseményekhez.)

Pályadíj: ugyanolyan, mint az előző.

3. Gyűjtsd össze pontosan falud határának neveit. (dűlő és határnevek; ide tartoznak a vislatai emlékei őrs helynevek; terképeket is mellékeljünk; babonás történetekkel kapcsolatos helynevek stb.) A helyneveket, ha lehet történelmi formájukban kutassuk okmányok, régi levelek-szerződésok, anyakönyvek alapján) és így a történelmi tudományos kimutatást is szolgáljuk.

Pályadíj: 100 P., 50 P.

4. Népies gyógymódok. (Az emberi és állati betegségek gyógyítása. Tejelvitel. Véres tej. Rósvadások. Állati és növényi gyógyszerek. Gyógyító fűvek és fűrdők. Rontások.)

Pályadíj: 1. díj 60 P. 2. díj 40 P. (felsősöknek); 40 és 20 (alsósoknak).

5. A székely ház és környéke. Aki e kérdést szakszerűen akarja feldolgozni, annak meg kell ismerkednie a falu településével, a ház falkészítéssel, formájával és beosztásával. A házat a legszorgalmasabb részletekig bontani kell, a fundamentumtól a tetőrétegig minden módját kérdésünk ki az építkezésnek, rajzoljunk és lehetőleg fényképesen is minden, kérdésünk ki a miféle anyagból épül a ház és honnan szerzik be az anyagot, tanulmányozzuk a gazdasági és melléképületeket is.

Pályadíj: Felsőoknok: 60 és 30 P. Alsósoknak: 30 és 20 P.

As összes pályázattal kapcsolatban jegyezd fel a gyűjtés idejét, helyét, az adatközlő nevét, évét és foglalkozását. Rajjal, fényképfelvétellel ellátott pályamunka értékesebb.

Ez a munka méltó lesz a mai időkhöz. Míg testvéred, édesapád a harcok mezején védi édes hazánkat, addig Te itthon ezzel a nyári pályamunkával szellemi honvédelmet végezel. Mindenképp fontos! Hiszem, hogy sokan lesznek, akik beállnak a honvédelmi munkába! Ebben a tudásban kívánok nektek jó vakációt!

Székely László hittanár.

Kirándulás a Hargitára.

As Erdélyi Kárpát Egyesület Csikszéki Osztálya as eszévre megállapított Mátyás király emlékévé keretében első Mátyás király turáját július hó 3—4-én rendezel meg.

A kirándulás utvonala a következő:

Indulás Csikszéradáról 3-án reggel a vasútállomásról induló MAVAUT-járatral Hargitafürdőre. As Ut Bence menedékház és a fűrdőtelep megtekintése. Ebéd Hargitafürdőn. 13.30-kor indulás a csikszéki Hargitára, majd a madásfalvi, rákóczi és madarasi Hargita érintésével a Hargita menedékházhoz. Hálás. Július 4-én a madarasi Hargita megtekintése, 16 órakor indulás Kápolnásfalura, innen MAVAUT-járatral Csikszéradára.

Vezető dr. Kovács János. E kiránduláson való részvételre bejelentette magát a Magyar Turisták Országos szövetségének több vezetője, valamint a Tűrővadás, Sport Egyesület öt tagja.

Felkérjük turistá társainkat, hogy a szeptember és október között kiránduláson vegyessenek részt, hogy ezzel hozzájáruljanak Mátyás király emlékének.

Jelentkezés autóbusszhely biztosításra céljábó: kötelező, legkésőbb július hó 2. déli 12 óráig.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szent László emlékeztető.

Bihar-Várad alapításának 850. évfordulója alkalmából az Országos Nemzetvédelmi Bizottság kezében megalkult Szent László Emlékbirozság folyó évi június 27-én vasárnap — Szent László és a magyar honvédség hagyományos emléknapján szerte az országban mindenütt nagyobb szabáson megemlékezéseket rendez a régi magyar dicsőségéről, nemzeti öntudatunk erősítésére. Különösen most, a háború közepe felé van erre nagy szükség a magyar nemzetnek. László király a legnagyobb magyar hadvezér és a legnagyobb magyar király ugyanis régi eszményképe minden idők magyar katonájának. A mai létért való küzdelemben mindenekelőtt való a hasznát védelmező katonák és a nagy eszményekért harcoló hős. Minden ilyen katonának és hősnak örök eszményképe marad László király, as Európát fenyegető pogányvadászok ellen egyesült európai keresztény hadak egykori imperátora.

— Július 1-től felismerik a kenyér és liszt fejadagot. A kormány legújabb rendelete július 1-től kezdődő hatállyal felismeri a kenyér és liszt fejadagját. A fejadag 20 deka kenyér. Felismerik a finomliszt adagot, valamint a nehézteteli munkások kenyérpótfeljadagját.

— Emlékezem a Kormányzó Ur 75. születésnapjára. Legmagasabb óhajra ebben az esztendőben minden ünnepi külsőség nélkül ült meg a nemzet Kormányzó Urunk születésnapját, de hálátelt lélekkel köszöni meg a Mindenhatóknak, hogy történelmének legnagyobb korszakában Ő: szemelte ki a magyarok vésztérét. Mindnyájan érezzük és tudjuk; elsősorban vitéz nagybányai Horthy Miklós érdeme, hogy megannyibodott hasábn és építő munkában egyesülve bizalommal tekintethetünk a jobb magyar jövőbe. A nemzet hálájának, hódolatának és szeretetének jelképek kifejezésére ehatározta a kormány, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós születésének háromnegyed százados évfordulója alkalmából arcmásával díszített új özpangóca váltópénzt hoz forgalomba és külön emlékérmét veret. A művészi kivitelű, bronzbevonatu 50 m/m átmérőjű emlékérmé a Magyar Vöröskereszttel szerkesztő te 20 pengős áron. As érmék értékesítéséből befolyó összeg a magyar vöröskereszt támogatására szolgál.

— A fürdés első nyári alkalomát. Magdub-bentó szerencsétlenség történt Felcsér János gyergyóújfalvi igazgató-tanítóval. A fiatal bányás igazgató a Maroson fürdött. Szokása szerint fejcsugrásnal kezdett a fürdéshez. As ugrás után pár pillanat múlva ijedten vették észre, hogy a tanító nem buzik fel hanem elhelyezett hatalmas vérfolt jelentek a víz színén. Utána ugrottak partra buzták. As igazgató fején hatalmas seb tátongott. A szerencsétlen ember fejét ráugrott egy cövekre. Segíteni nem lehetett, szörnyelhalt. A fiatal igazgató-tanító tragédiája vármegye szerető mély részvérettel keltett. Nem győznék hangosítani minden nyár elején, hogy a szabadban való fürdésnél elővigyázatosság legyen. As Olit és a Maros minden nyáron megköveteli a maga áldozatát. Nem szabad ugrálni és vitoruskodni eekben a folyó vizekben. Mind a két folyónk szeszélyes, tele rejtett örvényekkel amelyek sokszor a legjobb uszókát is megcafolják: Ha meghalgtatnánk ezeket a figyelmeztetéseket és óvatosság-bak lennének kevesebb szerencsétlenség történe.

— Nagyvárad levonték a pünkösd búcsún. A somlyói helyi és a pünkösd tucsu különböző vonzóerejének megrkapó bizonyosságakppen pünkösd szombatián egy, 180 fősől álló várad levonté-csapat le részvett a kiterülésen. Szép katonás rendben ott haladtak a diákok mögött egy fiatal kapucinus páter s Molnár Béla zászlós, levonté-parancsnok vezetésével. Kate Somlyón táborlást rendeztek, melyen a búcsuzók és a községbeliek nagy számban vettek részt. A parancsnok lelkes beszédet tartott: Erjöttünk — ugymond — Váradról, Erdély kapujából ide, hogy kezet szerítsünk a csiki székelységgel. Pünkösd másodnapján labdarúgó versenyen mérkőztek a szeredai levontékkal. A várad levonték parancsnoka, Molnár Béla, tis évvel ezelőtt a szeredai gimnázium tanulója volt. A hagyományok, as ősi eszt helyek iránti mély ragaszkodásáról tett bizonyosság, mikor levontéit elhosta a pünkösd búcsúra.

— Felvétel a csikszéki tanítóképzőbe. A csikszéki római kat. tanítóképző I. osztályába azok a középiskola IV. osztályát végzett tanulók vehetők fel, akik 1925. január 1-ét után születettek. A felvételhez a bizonyítvány, a születési anyakönyvi kivonat, a keresztlevelet és az ujrólított bizonyítvány benyújtása és 28 P. lefizetése szükséges. A tan- és bennlakási díjak a más intézetekben szokásos összegben lesznek megállapítva. A szegényesok és jeles, vagy jó előmenetelű tanulók teljes, vagy részleges díjkedvezményben részesülhetnek. Kívánatos, hogy as erre vonatkozó és as Egyházi Hatóságok címzett kérévényeket az érdekeltek minél előbb eljuttassák as intézet igazgatójához. K kérévényben hatósági vagy on-talansági bizonyítványt és hittanári, vagy plébános ajánlólevelet is mellékelni kell.

— Halálhír. Ösv. Simó Andrásné assn. Andrási Judit 81-ik életévében folyó hó 22-én meghalt Csikszéradában.

— Pénzt és pénztárcát találtak és szolgáltatott be a csikszéradai rendőrképtársasághoz. A jogos tulajdonos azt követő igazolás mellett, a hivatalos órák alatt átveheti.

Légóltalmi homokzsák, Szabó Ilonánál.

ÁCSOKAT,
kőműveseket munkakönyvvél felveszünk. Irásbeli jelentkezésre feltételeket közöljük és vasuti jegyet küldünk. Mészes vasútépítés, Zsibó.

**Ülő fürdőkádát keresek megvételre.
Cím a kiadóhivatalban.**

Gyimesbükk község előljárosága.
Szám: 2015—1943.

Hirdetmény.
Gyimesbükk község előljárosága közhírré teszi, hogy az erdei vadgyümölcs szedésijogot 1943 június 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adja as 1943 évre.
Gyimesbükk, 1943 június 23.
Előljároság.

Csikszéradában, Rákóczi-ut 60. szám alatti ház eladó. — Cím Grünwald Irén Kolozsvár, Fellegvár-ut 104.

74/1942 vgt. szám.

Árverési hirdetmény.
Dr. Sinka Gyula ügyvéd által képviselt Hadnagy Zoltán javára, — ellen 515 P. — f. tőke és több követelés és járulékal erejűg amennyiben a követelés-e időközben részletlilek történt, annak beszámítással a csikszéradai kir. járásbíróóság 1942 évi Pk. 779—1942 számú végzésével elrendelt költéghitési végrehajtás folytán végrehajtást eszenvendő 1942. évi április hó 24. napján lefoglalt 1100 P. — állírore becsült irgóságokra a csikszéradai kir. járásbíróóság Pk. 779/1942. sz. végzésével az árverés elrendeltétén, annak as 1908. évi XXI. t.-e. 0 §-a alapján a következők megnevezett: Dr. Sinka Gyula ügyvéd által képviselt Hadnagy Zoltán javára 515 P. — f. jár. továbbá a foglaltat jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha költéghitési joguk ma is fennáll és ha ellenük hatazóó hatályon igénykeresett folyamatban nincs. — végrehajtást eszenvendő lakásán, üzletében: Csikszéradai községben leendő megtartására határidőül 1943 évi május hó 7. napjának délelőtti 9 óraj: születik ki, amikor a bíróság lefoglalt ingók u. m.: 1 feketé ló, 1 malac, 1 kanca, 2 barna pej csibó, 1 székely a egyéb ingóságokat a legelőtben igódnék, de legalább a búcsór 1/3-át részért, kényszerűtetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánásot írásban nem nyilatkozt.

Csikszéradán, 1943 évi április hó 10-én.
Mihálka József,
kir. bír. végrehajtó.

Nagyobb mező, vagy erdőgazdasági ingatlant és házat megvételre Csikme-gyében keresünk. Cím a kiadóhivatalban.

erdőbirtokossági társulat Csikszéradán.
27—1943. szám.

Faeladási hirdetmény.

Csikszéradai erdőbirtokossági társulat eladja as erdő. iroda helyiségében 1943 évi június hó 30. án délután 3 órakor kezdődő sártírásbeli tárgyaláson as 1940, 1941, 1942 évi mintegy 264 kat. holdat kitevő vágternek faanyagát.

A vágterület I. határrész „Csobányos ferő-fényben” van mely a csikszéradai állomástól 29 km. távolságra fekszik.

Bánatpénz a felajánlott árnak 10 %-a.

As árverés és szerződési feltételek az Erdőbirtokosság alulírott képviselőinél, továbbá a csikszéradai m. kir. erdőfelügyelőségél rendelkezésre állanak.

Olyan ajánlatok, melyek as árverési feltételektől eltérnek, vagy bánatpénzzel ellátva nincsenek, figyelembe nem vétetnek, utójánlatok el nem fogadhatnak.

Eladó as ajánlat elfogadása vagy vissza-utasítása tekintetében szabadon határoz.

Írásbeli sárt ajánlatok as árverés megkezdése előtt as árverező bizottság elnökénél nyújtandók be. A megajánlott összeg számokkal és betűkkel is kiírandók és as ajánlatban kifejezendő as, hogy ajánlattevő as árverési szerződési feltételeket teljesen ismeri és azoknak magát aláveti.

Csikszéradán, 1943. évi június 22-én.
Nagy Sándor Domokos Ignác
erdőbirt. jegyző. erdőbirt. sákt.